

The greatest party on earth: Carnaval in Salvador Do Bahia

Marc Goldchstein

Het Carnavalparcours van Salvador do Bahia, Brazilië, heeft veel weg van het Formule 1 circuit van Monte Carlo. Het hoofdparcours van 7 kilometer baant zich een weg doorheen het stadscentrum van deze heuvelachtige kuststad, met haarspeldbocht en al; het tweede parcours zo'n 4 kilometer, is nagenoeg één rechte lijn naast de kust; beiden zijn mooi voorzien van een heuse startplaats en tijdelijke tribunes. De Braziliaanse bolides die dit parcours afleggen hebben daarenboven ongeveer evenveel PK aan boord als hun mediterrane tegenhangers. Alleen wordt in Salvador deze power gebruikt om de zogenaamde "trios electricos" tegen een slakkengangetje voort te trekken over het circuit. Deze Trios Electricos zijn een impressionante verschijning: een festivalpodium op wielen, mastodonten van 25 meter lang, 3 meter breed en 8 meter hoog, met een sonorisation waar bij ons een middelgroot festival mee van geluid wordt voorzien.

De Trios Electricos vieren dit jaar hun vijfstigste verjaardag (het is trouwens het carnaval van de verjaardagen: 500 jaar geleden is Brazilië "ontdekt", en 450 jaar geleden werd Salvador gesticht).

Ze zijn een uitvinding van een paar handige Harry's die, zo wordt hier beweerd, ook als eersten de elektrische gitaar uitvonden. Wat later kwamen ze op de idee om tijdens het (toen nog verkleed) Carnaval rond te rijden in de camionette van pa, terwijl zij op het dak "elektrische" muziek speelden. Daardoor kon er tijdens het Carnaval eindelijk eens goed gedanst worden, en dat is meteen aangeslagen bij de bevolking.

Het camionetje is ondertussen gemuteerd naar dinosaurische proporties, maar is, aan het sukses te meten, nog niet direct met uitsterven bedreigd. En het trio'tje van indertijd is uitgegroeid tot een muzikband van tot 20 muzikanten met zang, veel percussie, gitaren, blazers, dansers. De populairste muzikanten van Bahia treden op, een aantal van hen zijn ook in Europa gekend (Gilberto Gil, Daniela Mercury, ...).

En ondertussen gaan zo'n twee miljoen mensen zes dagen lang uit de bol. Met twaalf miljoen mandagen fuifen moet dit wel degelijk the biggest party on earth zijn. Onophoudelijk wordt er gedanst op de hypnotische, upbeat ritmes van de Trios. De festivalhits worden er keer op keer gespeeld; ik moet wel honderd keer "o amor è cannibal" gehoord hebben, en "tchiki tchiki tchiki di mais". En elke keer opnieuw swingt de massa de massa de pan uit, met de bij de song horende macarena-achtige danspasjes. Tongen draaien wordt er verheven tot een national bezigheid, en van zuipen kennen ze ook al iets. Het bier is niet echt je dat, maar de Caiperinha is er heerlijk. Ik moet mijn gentse vrienden teleurstellen, maar vergeleken met het Carnaval in Salvador hebben de Genste feesten iets van een Te Deum ter ere van Boudewijn, georkestreerd door Fabiola. Onze Aalsterse vrienden mogen daarentegen gerust zijn: onze jeanetten zijn veel voiler.

De vrouwen daarentegen zijn dan weer véél schoner. Met een dress code van hoe minder hoe beter is het hier een lust voor het oog, en dat niet alleen tijdens het

Carnaval. In tempore non suspecto stappen er hier regelmatig beeldschone jonge dames op de bus, gekleed in een nagenoeg stofloze bikinitopje en een schort dat zelf naar strandvolleynormen te kort is. De gemiddelde Taliban moet hier om de drie minuten zijn broek verversen. Maar maak U geen illusies: ook de mannen zijn schoon. Indien u geen body builder allures hebt, en vlot Portugees praat, hebt u weinig kans bij dit schoon vrouwvolk. Of u moet fotograaf voor P-Magazine zijn natuurlijk.

Een aanzienlijk deel van de feestvierders maakt deel uit van zogenaamde blocos. Een bloco is een afgeschermd ruimte rond een Trio Electrico, enkel toegankelijk voor betalende leden (en journalisten of course). De bloco is afgeschermd door een koord, die gedragen wordt door een horde koorddragers. Een grote bloco heeft een omdrading van zo'n 600 meter, en wordt omringd door zo'n zeshonderd koorddragers (!). En de koorddragers zouden geen brazilianen zijn mochten ze niet meedansen, hetgeen dus een geheel nieuwe definitie geeft aan de term koorddanser. De Bloco-deelnemers zijn te herkennen aan hun uniform: een Tshort en short in de kleuren en het dessein van het huis. Voor 99% van de feestvierders is dit de enige verkleeding.

En zoals bij elk massagebeuren roken ook hier de marketeers hun kans. Dus worden de Trios en Blocos oip grote schaal gesponsord. In het begin was het Coca Cola die de trend inluidde, maar nu zijn het de Internet Providers en mobiele telefonie operators die de toon zetten. Elke keer er een bloco passeert moeten de toeschouwers en de minder gefortuneerde feestvierders opzij, het voetpad op. Dit leidt tot bevolkingsconcentraties zoals we die kennen van de metro van Tokyo, behalve dat het hier dan niet geel van het volk ziet.

Dit kolossale event wordt verassend efficiënt in goede banen geleid. Het 14 kilometer lange parcours, dat tot 4 uur 's morgens overvol is, is tegen 9 uur 's morgens volledig propergeveegd. Ook de veiligheid wordt goed verzorgd. Meerdere duizenden politieagenten, in groepjes van zes, bewaken het parcours, gezeten op verhoogjes, of lopen in eendenrijtjes rond. Zelfs het "hostage rescue team" wordt mee de straat op gestuurd. Logisch: alle potentiële gijzelnemers en gijzelaars zijn toch aan het feesten. Ondanks het feit dat ik de ganse tijd heel nadrukkelijk met mijn dure camera en groene Pentel pen rondliep is mij total niks dreigends overkomen. En op een paar schermutselingetjes na heb ik niets zien gebeuren. De gemiddelde Club Brugge-Anderlecht is onveiliger.

Carnaval is niet goedkoop voor de modale Salvadorees. Vandaar dat velen een paar dagen van het Carnaval wat schnabbels proberen te verdienen, om de rest van de tijd te kunnen fuifen. Koordrager is zo'n job, maar ook in de catering is er werk: ambulante bierverkoper, of mobiel kaasfonduesteluitbater. Deze laatsten lopen door de massa met een grote Tupperware vol met kaas op een stokje en een draagbaar houtskoolvuurtje, waarop het kaasstokje ter plaatse wordt opgewamd. Best lekker. Daarnaast zijn er brochettes in alle vormen (en graden van versheid) te koop, en drank, veel drank.

Een opvallende verschijning, en een welkome afwisseling voor de bloco's, zijn de Filhos de Gandhi. Verkleed in hun katoenen kleed en spierwit badhanddoeken hoofddekseel paraderen ze met z'n dertienduizend rond, een magisch zicht. De Filhos de Gandhi zijn naast de uitvinders van de Trios Electricos de vormgevers van het

huidige Carnaval. Eénenvijftig jaar geleden was er sociaal oproer in de haven van Salvador, net op het moment van het Carnaval, dat indertijd nog gereserveerd was voor de gegoede klassen. Als deel van hun protestakties drongen ze binnen in de Carnavalstoet, met een low cost verkleeding: een handdoek rond het hoofd en een laken om het lijf. En als eerbetoon aan Mahatma Ghandi (zeer populair bij de armen) noemden ze zichzelf de zonen van Ghandi. Het zou kunnen dat één van de eisen een alfabetisatie campagne was, maar gezien die toen nog niet verworven was werd de naam van Ghandi slecht gespeld (excuses voor deze dichterlijke vrijheid). De zonen van Ghandi zijn één van de sociaal geïnspireerde “Afro” groepen die het Carnaval extra kleur geven en ook een ander muziek spelen, veel ritmischer en authentiek afrikaanser. Eén van de andere Afro groepen, Uludum, is te horen op de CD “the Rythm of the Saints” van Paul Simon.

Het moge ondertussen duidelijk zijn: het Carnaval van Salvador heeft niks gemeen met de extravaganza van het Carnaval van Rio. In Salvador geen torenhoge praalwagens waarop wulpse dames hun teutoonse tetten tentoonstellen, geen wedstrijd voor het duurste kostuums. Salvador is een volksfeest, een soort T/W annex jaarmarkt à la brésilienne. Maar dan wel één waar het vooruit gaat, zou Raymond zeggen.

Bahia is dan ook het zwartste deel van Brazilië: de stad was de eerste toegangshaven van het nieuwe continent, en de slaven werden met heelder zeilschipladingen aangevoerd om te werken op de suikerrietplantages. Later werden het de koffieplantages, nog later de goudmijnen. Maar de rol van de zwarte medemens veranderde niet: zwijgen en zwoegen. (het centrum van Salvador heet trouwens Pelhourinho, portugees voor “whipping post”). Ondertussen bouwden de portugese suiker-, koffie- en goudbaronnen praalsteden, die nu door de UNESCO uitgeroepen worden tot wereldkultuurbezit. En terecht: Salvador do Bahia is een prachtige stad, een bezoek buiten de Carnavalperiode meer dan waard. Met zijn steile straatjes en kasseien zou je er een prachtige vlaamse wielerklassieker kunnen rijden. Alleen het weer zou wat anders uitvallen.

Ah, het weer. Het ganse jaar door ‘s avonds zo rond de 20 graden, en overdag tot 32 graden. Van tijd tot tijd een verfrissende regenbui. Beter weer kan je je niet inbeelden.

Is het Carnaval van Salvador nu een aan te bevelen vakantiebestemming? Wel, als u houdt van uit de bol gaan op braziliaanse muziek, en van de zwarte medemens, dan kan u het niet beter treffen. Hebt u zelfs een milde vorm van agorafobie, of stemt u vlaams blok, dan zijn er betere plaatsen. Schrijf in elk geval in bij een bloco, dan hebt u wat meer plaats om te dansen. En nogmaals, als het is om u te vergapen op de pluimen en de borsten , dan is Rio meer iets voor u. En los van het Carnaval is Salvador en Bahia (de provincie) een ronduit schitterende vakantiebestemming. Zeg niet dat ik u niet gewaarschuwd heb.